

Genre ja eetos

Diskursiivisia imagonrakennuskeinoja poliitikkojen blogeissa

LOTTA LEHTI

Väitöksenalkajaisitelmä Turun yliopistossa 23. marraskuuta 2013

Genre

Ihmisten välinen kielellinen viestintä voidaan jakaa tekstilajeihin eli genreihin. Sana *genre* saattaa kuulostaa yhtä aikaa sekä tutulta että epämääräiseltä. Meille ovat tuttuja esimerkiksi musiikin genret, kuten hiphop, jazz tai klassinen. Genre on tuttu kirjallisuudestakin: osaamme kaikki erottaa vaikkapa dekkarin elämäkerrasta. Kielenkäytön tutkimuksessa termi genre tarkoittaa kuitenkin toistuvaa kielenkäyttötilannetta. Tarkemmin sanottuna genre on kielenkäyttötilanteen malli, abstraktio, jota tosielämän tilanteet vastaavat enemmän tai vähemmän. Tosielämän kielenkäyttötilanteita luokitellaan genreihin, mutta luokat eivät ole tarkkarajaisia. Luokittelu genreihin perustuu sellaisiin seikkoihin kuin tilanteen osallistujat, toiminnan tavoitteet, kommunikointivälineet ja tuotetun tekstin tai puheen muoto.

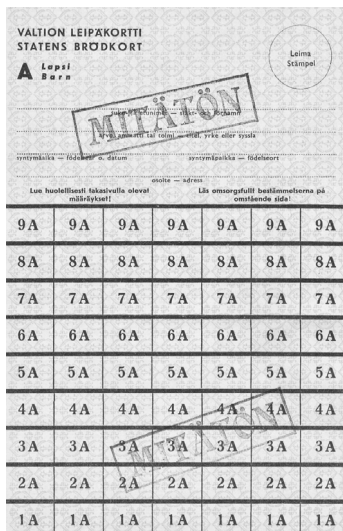
Monet genret ovat meille äärimmäisen tuttuja. Uutinen on esimerkki genrestä, johon kuuluvia tekstejä kohtaamme lähes joka päivä, samoin esimerkiksi mainos, puhelinkeskustelu ja opiskelijalle luento. Hääkutsu, sähkölasku, karhukirje ja työtodistus ovat esimerkkejä genreistä, jotka kohtaamme silloin tällöin – useimmiten vastaanottajina, mahdollisesti myös tuottajina. Monet genret puolestaan ovat sellaisia, että kohtaamme ne harvemmin. Nyt käsillä olevassa genressä, väitöstilaisuuden lektiossa, ihminen on tuottaja yleensä vain kerran elämässään. Yliopistolla työskenteleville vastaanottajan rooli tässä genressä on tuttu, muttei kuitenkaan jokapäiväinen.

Kun maailma muuttuu, myös genret muuttuvat. Sanomalehdissä on usein osio, jossa uudelleenjulkaistaan vanhoja uutisia 50 tai 100 vuoden takaa. Nykylukijalle ne näyttävät ja kuulostavat vanhanaikaisilta – paitsi että niiden kieli on vanhanaikaista,

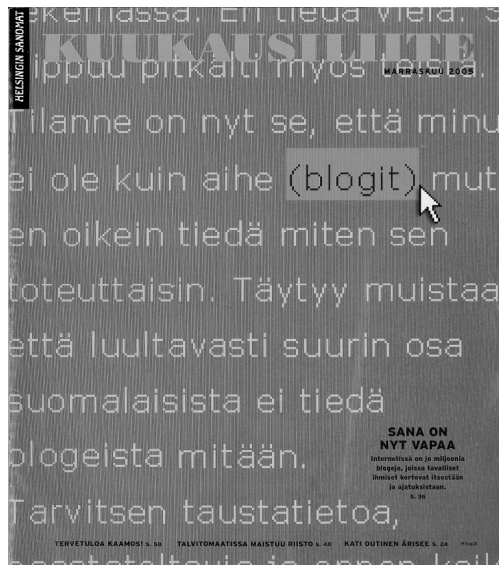
myös uutistekstin rakenne ja tyyli on eri kuin nykypäivänä. Myös väline muuttuu sanomalehtien mennessä verkkoon.

Uusia genrejä syntyy ja vanhoja kuolee pois – esimerkiksi genre nimeltä ostokortti jäi tarpeettomana historiaan, kun toisen maailmansodan aikainen pula-aika väistyi (ks. kuva 1).

Toisaalta esimerkkinä uudesta genrestä mainittakoon vasu-keskustelu eli varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelu. Lasten kasvatukseen liittyvän tiedon ja käytäntöjen muuttuessa päiväkodeissa on alettu käydä vasu-keskusteluja lapsen hoitajien ja vanhempien välillä. Varmasti päiväkotien henkilökunta on ennenkin keskustellut lasten vanhempien kanssa, joten genre ei ole syntynyt tyhjästä, mutta nyt keskusteluilla on oma nimi, ylhäältä päin ohjattu rakenne ja lähes lainvoima. Myös teknologian kehittyminen luo uusia genrejä – esimerkiksi genre nimeltä puhelinkeskustelu oli uusinta uutta Suomessa viime vuosisadan alussa, tekstiviesti puolestaan sen lopussa.

Kuva 1.
Tarpeettomaksi käynyt genre:
ostokortti.

Kuva 2.
Helsingin Sanomien Kuukausiliite marraskuussa
2005: pääjuttuna genre nimeltä blogi.

Marraskuussa 2005 Helsingin Sanomien kuukausiliitteen kansijuttu oli uusi kommunikointimuoto nimeltä blogi (ks. kuva 2). Tuolloin teknologian kehitys oli johtanut siihen, että 1990-luvun loppupuolella syntyi uusi genre, blogi, joka kasvoi nopeasti hyvin suosituksi. Teknologian kehitys ei kuitenkaan ollut ainoa blogin syntyyn ja suosioon vaikuttanut tekijä. Sanotaan, että vuosituhannen vaihteessa yhteisöämme leimaa ennennäkemätön kiinnostus yksilöiden tarinoihin, ja juuri tämän kiinnostuksen myötä päiväkirjablogit ovat tulleet suosituiksi. Toisaalta ajallemme ominaista on myös lisääntyvä kansalaisaktivismi ja instituutioiden mureneminen. Blogi vastaa myös tähän niin sanottujen yhteiskunnallisten blogien kautta.

Vielä vuonna 2005 blogia pidettiin lähes yksinomaan nettipäiväkirjana. Kuukausiliitteen kannessakin (kuva 2) kuvataan blogia näin: ”SANA ON VAPAA – Internetissä on jo miljoonia blogeja, joissa tavalliset ihmiset kertovat itsestään ja ajatuksistaan.” Väitöskirjatyöni aikana on kuitenkin käynyt selväksi, että blogi on vain tekninen alusta monelle eri genrelle. Blogi voi olla yhden henkilön lokikirja eli kertomus omasta elämästä, kuten *Kalastajan Vaimo* -blogissa (kuva 3, http://www.menaiset.fi/alue/kalastajan_vaimo): nuori nainen kertoo elämästään, kuvaillen erityisesti kaikkea kaunista ympärillään – pukeutumista, sisustusta, ruokaa.

Kuva 3.
Kalastajan Vaimo -niminen päiväkirjablogi.

Blogi voi kuitenkin olla myös yhteistyön tulos, ja sen tavoitteet voivat siis olla yhteiskunnalliset. Blogissa nimeltä *Sosiaalinen tekijä* (<http://sosiaalinentekija.wordpress.com/>) on kirjoittajina joukko sosiaalialan työntekijöitä, opiskelijoita, opettajia ja tutkijoita, ja heidän tavoitteenaan on herätellä ihmisiä, käydä julkista keskustelua sosiaalipolitiikasta (ks. kuva 4 seuraavalla sivulla).

Oma tutkimuskohteeni, politiikan blogi, on näiden kahden välimaastosta (ks. kuva 5 seuraavalla sivulla). Genrenä eli kielenkäyttötilanteen mallina se on seuraavanlainen: vaaleilla valittu poliitikko kirjoittaa blogia tuodakseen julki ajatuksiaan ja toimintaansa. Tässä määritelmässä korostuu ensinnäkin väline eli blogi – siis päivätyt kirjoitukset käännettyssä kronologisessa järjestyksessä helppokäyttöisellä nettisivulla –, toiseksi kirjoittajan institutionaalinen asema vaaleilla valittuna poliitikkona ja kol-

manneksi se, mitä tehdään: tuodaan julki poliitikon ajatuksia ja toimintaa. Poliitikot ovat siis huomanneet, että perinteisemmät kommunikointitavat, kuten kirjoittaminen sanomalehden yleisönosastoon tai puheiden pitäminen vaalikampanjan aikana, eivät enää ole riittäviä. Niinpä monet ovat tarttuneet blogin tarjoamaan mahdollisuuteen julkaista kirjoituksiaan verkossa ilman välikäsiä.

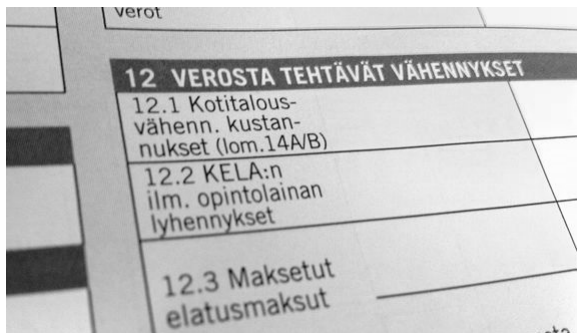

Kuva 4. *Sosiaalinen tekijä* -niminen blogi on julkisen keskustelun väline.

Kuva 5. Poliitikkojen blogeja.

Poliitikon blogi on siis genre, jota tutkin väitöskirjassani. Palataan kuitenkin vielä hetkeksi genreen kielenkäyttötilanteen mallina. Genret nimittäin vaihtelevat hyvin paljon siinä, miten paljon ne säätelevät yksilön kirjallista tai suullista tuotosta. Genrejen normit ovat sosiaalisesti jaettuina, ihmisten yleisiä – ja usein alitajuisia – käsityksiä siitä, miten joissain tilanteissa tulee kirjoittaa tai puhua. Esimerkiksi veroilmoitus (kuva 6) on genrenä tiukimmasta päästä, kielellisessä toteutuksessa ei ole sijaa luovuudelle ja normista poikkeamisella voi olla jopa institutionaalisia seurauksia. Jos kirjoitat kohdan ”selvitys muista tulonhankintakuluista” vaikkapa runomuotoon tai piirrä siihen sarjakuvan, saattaa verohelpotus jäädä saamatta, vaikka summat muuten sen soisivat.

Kuva 6.
Genre, jossa yksilön valinnanvapaus on vähäistä: veroilmoitus.

Harvoissa genreissä normista poikkeamisella on näin dramaattiset seuraukset. Opettaja saattaa paheksua opiskelijan lähettämää liian arkikielistä tai tuttavallista sähköpostiviestiä, mutta ei jätä viestiä huomioimatta tämän takia. Veroilmoituksen vastakohtana on genrejä, kuten vaikkapa televisiomainos, joissa luovuus ja totutusta poikkeaminen on etu – mitään valmista muottia, oletettua esitystapaa, ei oikeastaan ole.

Väitöskirjani tutkimuskohde, poliitikon blogi, kuuluu genreihin, jotka sallivat melko paljon vaihtelua kielellisessä toteutuksessa. Juuri tässä on tutkimukseni polttopiste: siinä, missä sosiaalisesti jaettu käsitys kielenkäyttötilanteesta kohtaa yksilön valinnan. Veroilmoitusgenressä yksilön valinnanvapaus on hyvin pientä – sen sijaan poliitikon blogissa vapautta on paljonkin. Tätä yksilön valintaa nimitän tyyliksi.

Tyyli ja eetos

Tyyli on meille kaikille tuttu sana, mutta miten sen voisi määritellä? Kirjoittamisen tai puheen tyyliessä on kyse yksilön valinnasta, joka on suhteessa kyseessä olevaan yhteisesti jaettuun kielenkäytön kategoriaan, tässä tapauksessa genreen. Me osaamme tuottaa ja tunnistaa eri tyyliä, koska meille on kieltä käyttäessämme kertynyt tiedostamaton käsitys siitä, mitä tarkoittaa vaikkapa virallinen, poleeminen, tuttavallinen tai

tunteellinen tyyli. Tyylit tunnustetaan kuitenkin jonkin kategorian sisällä: jos verrataan kahta tekstiä, joista toinen on runo ja toinen auton korjausopas, on ehkä vaikea tavoittaa yksittäisen tekstin tyyliä, pikemminkin esiin nousee vain näiden genrejen välinen ero. Jos taas verrataan kahta runoa keskenään tai kahta korjausopasta keskenään, tyylin tunnustaminen ja arvioiminen on helpompaa.

Koska tyyli on yksilön valintaa, valittu tyyli heijastaa kuvan kynän takana olevasta yksilöstä. Tämä heijastuva kuva kirjoittajasta on eetos, imagonrakennuksen väline. Eetos on Aristoteleen retoriikasta lainattu termi – Aristoteleen mukaan vakuuttavassa puheessa on oltava sekä paatosta eli kuulijan tunteisiin vetoamista, logosta eli asiaperusteluja että eetosta eli uskottavan puhujakuvan luomista. Nykyaikaisessa, varsinkin ranskalaisessa, kielenkäytön tutkimuksessa eetos mielletään siksi kuvaksi, joka puhujasta tai kirjoittajasta muodostuu kuulijalle tai lukijalle. Eetos ei siis välttämättä ole laskelmoitu suostuttelun keino, vaan se on kaiken puheen ja kirjoituksen väistämätön sivutuote. Eetoksen tutkiminen on kuitenkin sikäli hankalaa, että harvoin on mahdollisuutta kysyä todellisilta lukijoilta, millainen kuva heille kirjoittajasta muodostui. On lisäksi hyvin mahdollista, jopa todennäköistä, että jokaiselle lukijalle muodostuu hiukan erilainen kuva kirjoittajasta. Niinpä tutkimukseni keskittyy poliitikkojen blogityyliin kuvaamiseen ja esittää vain arvioita ja yleistyksiä siitä, millainen eetos kustakin tyylistä mahdollisesti muodostuu. Tarkemmin sanottuna en lähtenyt tutkimaan kirjoitustyyliä perinteisessä mielessä vaan laajemmasta näkökulmasta ja genreen suhteutettuna – kyse on blogityyleistä, joihin kuuluu koko esitystapa sananvalinnoista aiheiden valintaan.

Ranskalaisten poliitikkojen blogeja

Tutkimukseni aineistona on blogikirjoituksia 80 ranskalaisen poliitikon blogista. Seuraava esimerkki on pariisilaisen kunnanvaltuutettu Jean-Yves Pinet'n blogi (kuva 7 seuraavalla sivulla). Blogin otsikossa on kirjoittajan nimi, ja useimmissa blogeissa on myös kirjoittajan valokuva.

Olen tallentanut kaikki näiden blogien kirjoitukset syyskuun 2007 ajalta, yhteensä 874 blogikirjoitusta. Lisäksi aineistoon kuuluu noiden blogikirjoitusten kirjoittamat lukijoiden jättämät kommentit, joita on yhteensä 3 316. Kaiken kaikkiaan aineiston koko on lähes 700 000 sanaa.

Mitä aineistosta sitten löytyi? Tutkin poliitikkojen blogityylejä tässä aineistossa eri näkökulmista väitöskirjani muodostavissa neljässä tieteellisessä artikkelissa. Ensimmäisen artikkelin (”Blogging politics in various ways: A typology of French politicians’ blogs”, *Lehti* 2011) lähestymistapa aineistoon on kokonaisvaltaisempi kuin muiden kolmen. Tässä artikkelissa jaan koko aineiston viiteen blogityyliin ja esittelen nämä kaikkein prototyyppisimpien blogien avulla. Jako perustuu neljään genreä määrittävään kriteeriin: millaisia eroja genreen viidessä alalajissa on havaittavissa 1) blogin tavoitteissa, 2) tekstin rakenteessa, 3) mahdollisissa vastaanottajissa ja 4) blogivälineen käytössä? Näiden kriteerien avulla aineistosta nousi esiin viisi bloggaamisen päätyyliä, jotka nimesin seuraavasti: päiväkirja, julkaisualusta, ilmoitustaulu, essee ja pamfletti.

BLOG DE JEAN-YVES PINET

Sans liberté de blamer, il n'est pas d'éloge flatteur !

[« Les enfants de Don quichotte veulent investir le pont des arts. »](#) | [Page d'accueil](#) | [Et un de plus ! »](#)

21.09.2007

Logement insalubre : l'échec de Delanoë

C'était une de ses promesses de mandature, répété après les drames des incendies dans les hôtels d'hébergements des demandeurs de logement.

Cela sera l'un des plus gros échec du Maire de Paris car non seulement le compte n'y est pas mais en plus la SIEMP, chargé de ce dossier est suspecté de gabegie et autres irrégularités financières.

C'est en tout cas ce que révèle un rapport de la cour régionale des compte et qui devrait être remis aux conseillers de Paris lors des prochaines séances des 1er et 2 octobre prochain.

Il faudra tout l'art de Bertrand Delanoë, expert en communication, es-maitre du défaussement, pour expliquer que ce n'est pas lui le responsable, mais les autres, bien sur !

Certes les promesse n'engagent que ceux qui les reçoivent mais à trop promettre on fini par se prendre les pieds dans le tapis.

10:32 Publié dans [Politique](#) | [Lien permanent](#) | [Commentaires \(1\)](#) | [Envoyer cette note](#) | [Tags : logements insalubres, delanoë, municipale à Paris](#)

● ● ● **Avril 2008**

D	L	M	M	J	V	S	
			1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12	
13	14	15	16	17	18	19	
20	21	22	23	24	25	26	
27	28	29	30				

À propos

Blog-It Express

Prochain Conseil d'Arrondissement
Lundi 19 mai à 18 heures
Mairie du 15ème

[jyp75](#) | [RSS](#)
Blog-It Express

Kuva 7.

Esimerkki tutkimusaineistosta: kunnanvaltuutettu Jean-Yves Pinet'n blogi.

Päiväkirjamaisessa blogissa poliitikko keskittyy raportoimaan mahdolliselle äänestäjäkunnalleen päiviensä kulkua: pääosin työtehtävistään, joskus myös yksityiselämästään. Julkaisualustablogilla tarkoitan sitä, että poliitikko ei kirjoita tekstiä blogiaan varten vaan käyttää blogivälinettä muiden tekstien, kuten lehdistötiedotteidensa tai haastattelujensa, julkaisemiseen. Ilmoitustaulutyypinen blogi on silppusäkki: poliitikko julkaisee lyhyehköjä kirjoituksia, jotka ovat usein mainoksia esimerkiksi kotikaupungin tapahtumista tai vaikkapa kirjauutuuksista. Esseeblogissa on pitkähköjä, harkitun oloisia yhteiskunnallisista kirjoituksia, joissa poliitikko perustelee näkemyksiään. Nämä kirjoitukset on suunnattu paitsi äänestäjille usein myös lehdistölle ja vastustajille. Viimeinen alalaji, pamfletti, keskittyy myös yhteiskunnallisten aiheiden ruotimiseen, mutta erotuksena esseestä pamflettia leimaa kiivas jonkin asian vastustus ja poleeminen sävy.

Väitöskirjani toisessa artikkelissa ("Le blog de politicien: Un espace de subjectivité affichée?", Lehti 2012) tutkin poliitikkojen blogityylejä kielen subjektiivisuuden asteen kannalta. Blogien ja muun sosiaalisen median sanotaan luoneen uuden itsehostuksen ja itsensä julki tuomisen kulttuurin. Tämä näkyy myös kielen tasolla – monilla sosiaalisen median kanavilla tekstiä leimaavat ilmiselvät merkit kirjoittajasta, kuten *minä*-pronominit, evaluoivat adjektiivit ilmaisemassa kirjoittajan mielipiteitä ja viittaukset kirjoitushetkeen ja -paikkaan. Tässä artikkelissa tutkin, miten on kielen subjektiivisuuden laita poliitikkojen blogeissa oman aineistoni valossa, erityisesti sanaston osalta. Kaikessa kielenkäytössähän näkyy kirjoittajan jälki jollain tavalla, mutta kuinka paljon, siinä on huomattavia eroja. Artikkelini tulos on, että poliitikkojen blogeissa on aika paljon vaihtelua kielen subjektiivisuuden asteessa.

VIRITTÄJÄ 1/2014

7

Esimerkiksi kuvan 8 päiväkirjamaaisessa blogissa kirjoittaja kertoo hyvin subjektiivisesti, kuinka rankka ja vaikea hänen viikkonsa on ollut, miten hän iloitsee päästesään nauttimaan ”ystävän lämmöstä” tämän konsertissa, miten mielellään hän konserttiin menee ja miten hieno muusikko hänen ystävänsä on. Sanasto heijastaa kauttaaltaan kirjoittajan asennoitumista. Toisaalta esimerkiksi monissa julkaisualustablogeissa kirjoittajan jälki on pieni – teksti tai kuva tuodaan blogiin hyvin lyhyesti ja toteavaan sävyyn, ilman arvostelua.

Le blog de Jean-Luc ROMERO

L'avenir dure toujours
The future lasts forever

Me connaître et me suivre

Agenda officiel
Back to Béthune, retour dans ma ville d'origine
Hubert, l'amour d'une vie
Ma page sur Myspace
Mes livres
Mon CV
Mon site officiel
Quelques discours
Sérophobie et homophobie au quotidien
Vidéos sur Daily Motion

« L'ultime témoignage de Maïa Simon sur RTL | Page d'accueil | Rencontre à Paris avec les présidentes des fédérations européenne et mondiale des ADMD »

sur le blog de Jean-Luc ROMERO

21.09.2007

Octobre 2007

D	L	M	M	J	V	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Après cette dure semaine à suivre le chemin de la libération de Maïa, je vais retrouver un peu de chaleur amicale en assistant à l'unique représentation de mon amie Sheila à l'Olympia. Sachant les moments difficiles que je vivais ces derniers jours, elle m'a appelé le week-end dernier pour me proposer de venir la revoir à l'Olympia.

C'est donc avec un vrai plaisir que j'ai l'applaudir dans cette salle mythique qu'est l'Olympia. J'ai vu l'amie, la fidèle présidente d'honneur d'Elus Locaux Contre le Sida et ce soir surtout la grande chanteuse populaire qu'elle est depuis plus de 40 ans.

00005 Publié dans Agenda , Lutte contre le sida et ELCS , Mes loisirs , Soutiens | Lien permanent | Commentaires (5) | Envoyer cette note | Tags : sheila olympia

16:23³⁷
05:23³⁹

ERO a été élu président de l'Ad

Vital Statistics	YEAR	?
Deaths	49 649 185	
Population Growth	67 024 133	
Malnutrition		

Commentaires

Et d'ailleurs, on se demande encore, dans certains foyers ;), ce qu'est cette date unique, sans promo et toujours pas complet au début de la semaine. Mais bon, j'y serai aussi. Bien sûr.

Ecrit par : Olivier Autissier | 21.09.2007

Très bonne prestation sur TF1 M.ROMERO...

Ecrit par : Edouard | 21.09.2007

Kuva 8.

Aluevaltuutettu ja ihmisoikeusaktivisti Jean-Luc Romero kertoo blogissaan myös yksityiselämästään ja tunteistaan.

Kolmannen ja neljännen artikkelin kysymys on oikeastaan sama: selvitän, miten paljon poliitikon blogissa on havaittavissa merkkejä julkisen kielenkäytön keskustelunomaistumisesta eli arkipäiväistymisestä. Tätä ilmiötä on tutkittu kriittisen diskurssi-analyysin piirissä jo pari vuosikymmentä, erilaisissa julkisissa kielenkäyttölanteissa, mutta aineistoni tarjosi mahdollisuuden tutkia sitä tässä nousevassa genressä. Keskustelunomaistumisen voi ajatella näkyvän julkisessa kielenkäytössä kolmella tasolla: 1) aiheet ovat arkipäiväisiä tai tuovat julkisuuden henkilön yksityistä puolta esiin, 2) julkisuuden henkilö ottaa kontaktia vastaanottajaan eli luo keskustelunomaista vuorovaikutusta ja 3) kieli on arkipäiväistä, epävirallista. Näistä tasoista kahta ensimmäistä tutkin kolmannessa väitöskirja-artikkelissa (”Between public and private: Conversationalisation in French politicians’ blogs”, Lehti 2013), jonka tuloksena on, että poliitikon blogia ei voi luonnehtia kovinkaan keskustelunomaistuneeksi genreksi: po-

liitikot pitäytyvät pääosin yhteiskunnallisissa aiheissa eivätkä tunnu luovan keskusteluyhteyttä lukijaan. Blogityylien kannalta tämä tarkoittaa sitä, että silloin harvoin kun poliitikko kirjoittaa yksityiselämästään tai viihteellisistä aiheista, hän erottuu selvästi joukosta. Kuva 9 on esimerkki viihteestä – Jean-Yves Pinet'n blogissa on kirjoitus, jossa hän kannustaa Ranskan maajoukkuetta rugbyn MM-kisoissa.

BLOG DE JEAN-YVES PINET
Sans liberté de blâmer, il n'est pas d'éloge flatteur !

« Contre l'école le samedi | Page d'accueil | Delanoë pas content du tout ! »

06.09.2007

ALLEZ FRANCE

Demain soir le XV de France affrontera l'Argentine en match d'ouverture de cette coupe du monde que nous espérons remporter.

Il faut espérer que les français seront derrière "les petits" comme Roger Couderc les normait, tout comme nous avons été derrière les bleus en 1998.

Un drapeau aux fenêtres, un mot sur les voitures ou tout autres signes montreraient à notre équipe que la ferveur populaire est derrière eux.

Emmenez nous au bout les gars et faites nous rêver !

Un supporter sans faille

09:25 Publié dans Sport | Lien permanent | Commentaires (2) | Envoyer cette note | Tags : coupe du monde

Avril 2008

D	L	M	M	J	V	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

À propos

Kuva 9.
Poliitikko penkkiurheilijana: Jean-Yves Pinet kommentoi rugbyn maailmanmestaruuskisoja.

Vuorovaikutuksen osalta tämä artikkeli kertoo, että blogikirjoitukset ovat pääosin yksisuuntaista tiedon ja näkemysten jakamista. Jonkin verran aineistosta löytyy puheakteja, jotka tarjoavat lukijalle aktiivisemmän roolin: esimerkiksi poliitikko saattaa pyytää lukijaa kommentoimaan tai kutsua tätä osallistumaan tapahtumaan. Suuraa lukijan nimeämistä, esimerkiksi ”hyvät lukijat” tai ”naiset ja herrat”, löytyy aineistosta hyvin vähän. Jonkin verran lukijoita puhutellaan monikon 2. persoonan pronomineilla, esimerkiksi ”toivotan *teille* hyvää viikonloppua” tai ”kuulostaako lakiehdotus *teidän* mielestänne järkevältä”. Kommenttiosioista vuorovaikutusta toki löytyy, mutta kyseessä on useimmiten kommentaattoreiden keskinäinen keskustelu, jossa itse blogia kirjoittava poliitikko loistaa poissaolollaan. Aineistossa on myös blogeja, joihin jätettiin tutkitun kuukauden aikana hyvin vähän tai ei lainkaan kommentteja.

Väitöskirjani neljäs ja viimeinen artikkeli (”Style in French politicians’ blogs: Degree of formality”, Lehti & Laippala 2014), joka on kirjoitettu yhteistyössä Veronika Laippalan kanssa, pureutuu poliitikkojen blogityyliin kielen virallisuuden tai arkisuuden osalta. Aineistoa analysoitiin kuuden kielellisen piirteen kautta, joiden on aikaisemmissa tutkimuksissa havaittu heijastavan kielen virallisuuden tasoa. Näistä tunnetuin lienee ranskan kielen kieltolause: siinä missä normin mukaan kieltoa ilmaistaan kahdella verbin ympärille sijoitettavalla kieltosanalla, tavanomaisissa puhekielen tilan-

teissa kieltosanoista ensimmäinen jää lähes aina pois. Kuulostaisi kummallisen viraliselta, jos kaverin kanssa juttellessa käyttäisikin molempia kieltosanoja. Tutkimuksissa on havaittu, että tämä sama arkisen kielenkäytön piirre toistuu kirjoitetuissa chateissa – erään tutkimuksen mukaan neljä kieltolauseetta viidestä ilmaistaan chateissa ilman ensimmäistä kieltosanaa. Meidän tutkimuksemme puolestaan osoittaa tilanteen olevan päinvastainen poliitikkojen blogeissa: kieltolauseissa on lähes aina molemmat kielto sanat. Muiden kriteerien osalta tutkimustulokset olivat pääosin samansuuntaisia: poliitikkojen blogeissa käyttämä kieli ei juuri poikkea kirjoitetusta yleiskielestä. Lukijoiden kirjoittamissa blogikommenteissa havaittiin puolestaan hiukan enemmän hajontaa: esimerkiksi juuri kieltolauseissa ensimmäinen kieltosana jätettiin toisinaan pois. Lukijoiden kommentteissa on myös esimerkiksi hymiöitä ja muutenkin norminvastaista välimerkkien käyttöä, toisin kuin poliitikkojen blogikirjoituksissa.

Imagonrakennusta poliitikkojen blogeissa

Minkälainen imagonrakennuksen väline poliitikon blogi sitten on kaiken tämän tutkitun perusteella? Minkälainen eetos poliitikoille muodostuu? Neljä artikkelia ja niiden tulokset osoittavat muun muassa seuraavaa.

Päiväkirjablogi, jossa poliitikko kertoo työtehtävistään, luo kuvaa aktiivisesta ja pätevistä poliitikosta – toisaalta päiväkirjablogit luovat kuvaa ”tavallisesta työssäkäyvistä ihmisistä”. Esseetyyppinen blogi, jossa poliitikko kirjoittaa analyttisesti ja kohtalaisen objektiiviseen sävyyn poliittisista aiheista, luo kuvaa poliittisesta auktoriteetista. Poleemiseen sävyyn kirjoittava puolestaan esiintyy asialleen vihkiytyneenä maailmanparantajana. Ne harvat poliitikot, jotka loivat blogissaan vuorovaikutusta lukijan kanssa, esiintyivät helposti lähestyttävänä ja keskustelevalena.

Ylipäätään poliitikkojen blogieetoksen tutkiminen nostaa esiin poliitikoille tutun pulman: äänestäjät olettavat heidän olevan yhtä aikaa sekä päteviä poliittisia auktoriteetteja että ihan tavallisia ihmisiä, joihin voi samaistua. Aineistoni valossa näyttää siltä, että poliitikot käyttävät blogia pikemminkin poliittisen asiantuntemuksensa esiintuomiseen kuin tavallisuutensa korostamiseen. Tämä voi johtua siitä, että enemmistö aineistoni poliitikoista toimii kunta- ja aluetasolla. Voidaan ajatella, että äänestäjien kanssa samassa ruokakaupassa käyvillä paikallispoliitikoilla on tarve luoda itsestään kuva poliittisena auktoriteettina, toisin kuin tunnetuilla valtakunnantason poliitikoilla. Toiseksi tämä voi johtua itse blogista – poliitikon blogi näyttäisi muodostuvan välineeksi ohjelmasta tiedottamiselle ja poliittisille kannanotoille, kun esimerkiksi Twitterin ja Facebookin viestintä on epävirallisempaa.

Ylipäätään tutkimus poliitikkojen blogityyleistä piirtää kuvan genrestä, joka toteutuu hyvin monennäköisissä teksteissä. Poliitikon blogi vuonna 2007 oli uusi, nouseva genre, jonka teksteissä näkyy monien tutumpien genrejen vaikutus. Siis vaikka tyyli on valintaa kategorian sisällä, se on myös kategorioiden piirteiden sekoittamista. Tämä kertoo kielenkäytön moninaisuudesta. Yksilön tyyli ei rakennu tyhjiössä, irrallaan muista – sen rakennusaineiksi ovat kaikki ne erityyiset tekstit ja puheet, joita yksilö on kohdannut.

Lähteet:

- LEHTI, LOTTA 2011: Blogging politics in various ways. A typology of French politicians' blogs. – *Journal of Pragmatics* 43 s. 1610–1627.
- 2012: Le blog de politicien. Un espace de subjectivité affichée? – *Argumentation et Analyse du Discours* 9/2012. <http://aad.revues.org/1391>.
- 2013: Between public and private. Conversationalisation in French politicians' blogs. – *Journal of Language and Politics* 12 s. 508–536.
- LEHTI, LOTTA – LAIPPALA, VERONIKA 2014: Style in French politicians' blogs. Degree of formality. – *Language@Internet* 11. Artikkel 1. <http://www.languageatinternet.org/articles/2014/lehti/>.

Lotta Lehti: *Genre et ethos. Des voies discursives de la construction d'une image de l'auteur dans les blogs de politiciens.* Annales Universitatis Turkuensis. Sarja B Humaniora 372. Turku: Turun yliopisto 2013. Kirja on luettavissa osoitteessa <http://www.doria.fi/handle/10024/93657>.

Kirjoittajan yhteystiedot:
etunimi.sukunimi@utu.fi